

СТАНОВИЩЕ

върху дисертационен труд за получаване на образователната и научна степен “доктор” по: област на висше образование 3.0. «Социални, стопански и правни науки», професионално направление 3.8. „Икономика”, научна специалност – „Организация и управление на производството (селско стопанство и под отрасли)”

Автор на дисертационния труд: *Руслан Великов Коларов* докторант към катедра „Мениджмънт и маркетинг” при Аграрен университет, гр. Пловдив

Тема на дисертационния труд: *Стратегическо управление на предприятията от горския сектор.*

Рецензент: доц. д-р Петър Борисов Борисов – Аграрен университет в професионално направление 3.7. „Администрация и управление”, научна специалност Организация и управление на производството и съгласно заповед РД -16 - 32/ 16.01.2020 г. на Ректора на АУ.

1. Кратко представяне на кандидата.

Докторантът *Руслан Великов Коларов* се е обучавал по докторска програма по Организация и управление на производството (селско стопанство и под отрасли) ” към катедра „Мениджмънт и маркетинг” при факултет „Икономика“ в Аграрен университет“ в задочна форма на обучение в срок до 4 години. Съвместната работа на докторанта с катедрата е дала възможност, той да се отчисли с право на защита в рамките на законоустановения срок, без да се прави допълнително удължение на срока на обучение.

2. Актуалност на проблема.

Темата на дисертационния труд е актуална и с практическа насоченост, решава конкретни проблеми в горския сектор. Горския сектор е един от приоритетните за финансиране сектори, за които е предвидена финансова помощ в рамките на ОСП 2014-2020. Мерките по втори стълб на ОСП предвиждат постигането на устойчиво управление на горите и тяхното възобновяване. Горите са един от основните фактори, поглъщащи въглероден диоксид както и един от основните източници на доход в някой части на България. Ето защо смятам, че разработването на стратегическа рамка за управление на горските предприятия е нужно в условията на текущата, така и в условията на бъдещата ОСП.

Авторът на дисертацията успява да обхване специфичните особености на сектора, като обект на стратегическо управление. Да определи основните фактори за успешното развитие на предприятията в горския сектор както и да очертае барьерите за навлизане в отрасъла.

Представената дисертация за становище е в обем от 190 страници, структурирани в увод, три глави, заключение, използвана литература и няколко приложения. Към дисертацията е добавен списък с използвани съкращения и списък с описание на включените таблици и фигури, което улеснява нейното рецензиране.

3. Цел, задачи, хипотези и методи на изследване.

Формулираната цел е да се направи предложение за усъвършенстване моделът на управление на предприятията от горския сектор, с оглед тяхното многофункционално стопанисване.

За постигане на основната цел на дисертационния труд, докторантът решава следните изследователски задачи:

1. Да се представят теоретичните аспекти, научните модели и изследователския инструментариум в областта на стратегическото управление.
2. Да се разработи методическа рамка за структуриране и функционално управление на горското стопанство.
3. Да се анализира държавната политика, нормативната уредба и стратегическите документи за развитие на горското стопанство.
4. Да се анализира и оцени стопанската дейност на предприятията от горския сектор.
5. Да се изведат основните проблеми на предприятията, съпътстващи развитието на горския сектор.
6. Да се дадат предложения и насоки за подобряване на модела на управлението на предприятията, многофункционалното стопанисване на горските територии и влиянието им за местното социално-икономическо развитие.

Обект на изследване, в рамките на концепцията за стратегическото управление, е състоянието и стопанската дейност на предприятията от горския сектор.

Предмет на изследване е организацията на управлението на горското стопанство и ефектът, който създава за местното социално-икономическо развитие.

Защитаваната теза е: Усъвършенстване организацията на управление на държавните предприятия ще повлияе върху формиране облика на местното развитие.

Хипотеза 1: Подобряване структурата на управление на предприятията ще повлияе върху развитието на горския сектор.

Хипотеза 2: Децентрализацията и деполитизацията на горския сектор ще създаде условия за подобряване на бизнес средата в сектора и ще подобри местното социално-икономическо състояние.

Предметът и обектът на изследване са правилно определени и дават възможност докторанта да защити своята основна теза в дисертационния труд.

Избраната методологията на дисертационното изследване включва е добре аргументирана и дава възможност да се осъществи задълбочен и обективен анализ на предприятията от горския сектор.

В дисертационния труд, докторантът анализира и оценява натрупания опит в организацията и управлението на горите от страна на държавните предприятия, които владеят по-голямата част от горските масиви в страната. Анализирани са основните фактори, оказващи въздействие върху управлението на приходите от дейността на предприятията в горския сектор чрез приложението на методите – регресионен и корелационен анализ. Авторът на дисертационния труд е успял да разкрие обективните причинно-следствени връзки, определящи състоянието на обекта на изследване и да формулира ясни и точни констатации и изводи. На база изведените изводи, докторанта е съумял да даде конкретни предложения за подобряване на стратегическото управление на предприятията в горския сектор.

4. Онагледеност и представяне на получените резултати.

Дисертационният труд е разположен на 190 страници. В този обем и избраната структура, дисертационния труд е логически завършен. Той е структуриран правилно и са постигнати целта

и задачите на изследване. Във всяка от трите глави последователно, ясно и са изложени аргументите, които защитават издигната за проверка основна теза в дисертационния труд. Методологията е правилно избрана и е обосновано нейното използване. Използваните фигури, схеми и таблици представят в детайли събраната информация от проведеното проучване.

5. Обсъждане на резултатите и използвана литература.

Дисертацията се състои от въведение, три глави и заключение. Предметът, обектът на изследване, целите на изследването са ясно формулирани. Съдържанието следва логическата схема: дефиниции, значение и проблеми свързани със стратегическо управление на финансовите дейности за повишаване на конкурентоспособността на млекопреработвателните предприятия.

Постигнатото в първа, втора и трета глава дава основание за извода, че е налице добро познаване на анализирания обект, както и способност на докторанта да извършва научно-практически изследвания и анализи. Извършен е системно-методологически преглед на стратегическото управление, в контекста на проблемите на планиране, организиране и управление на горския сектор като са изведени дискуссионни теоретични и практико приложни проблеми по темата на изследването. На основата на теоретични обобщения и постановки дефинират основните понятия, които се използват в дисертационния труд.

Анализиран е актуален проблем свързан с управлението на горите в Република България като е предложена методология за развитие на стопанската дейност на предприятията в горския сектори тяхната икономическа дейност. Направена е оценка и е извършен анализ на действащата правна и институционална рамка, провежданата държавна политика и концепцията за стратегическо управление на горския сектор. В заключението на дисертационния труд са изведени конкретните резултати от научното изследване.

Списъкът на използваната литература включва Списъкът на използваните източници включва общо 137 източника, подразделени в три категории: 89 на кирилица, 39 на латиница и 9 интернет източници. Подборът на литературата отразява осведомеността на автора по изследвания проблем.

6. Приноси на дисертационния труд.

В дисертационния труд, докторанта претендира за следните научно-приложни приноси:

- Направен е системно-методологически преглед на стратегическото управление, в контекста на проблемите на планиране, програмиране и функционално структуриране на горския сектор като са изведени дискуссионни теоретични и практико приложни проблеми по темата на изследването. На основата на теоретични обобщения и постановки са конкретизирани основни понятия, използвани в дисертационния труд.

- Анализиран е актуален проблем свързан с управлението на горите в Република България като е предложена методология за развитие на стопанската дейност на предприятията в горския сектори тяхната икономическа дейност. Направена е оценка и е извършен анализ на действащата правна и институционална рамка, провежданата държавна политика и концепцията за стратегическо управление на горския сектор.

- Разработен е теоретико-конструктивен модел за функциониране и мениджмънт на предприятията от горския сектор с акцент върху европейските регламенти изисквания за компетентност и реалния процес на функциониране на горските стопанства и ролята на икономически активните лица в този процес.

- Синтезиран е опита в организацията на управлението на горите, стопанските дейности в горските територии от държавните предприятия и дейността на частните фирми чрез регресионния и корелационен анализ, за доказване на връзки и зависимости между количеството реализирана дървесина и общите приходи в сектора.

- Апробиран е експериментален модел чрез изграждане на Местната инициативна група

(МИГ) за подобряване на процеса на управление на горския сектор, както и развитие на сътрудничеството между частните и държавните предприятия, за насърчаване на местното социално-икономическо развитие, в районите, където горскостопанските дейности са традиционен поминък.

Приемам посочените приноси моменти в дисертационния труд като оригинални и релевантни с избраната тематика на изследване.

7. Критични бележки и въпроси.

Нямам сериозни критични бележки към работата на докторанта. Дисертационния труд е добре оформен и дава ясна представа за доброто ниво на обучение на докторанта в катедрата.

8. Публикувани статии и цитирания.

От представените документи за становище получих следните автори публикации, които позволяват на докторанта да покрие националните наукометрични изисквания за придобиване на ОНС „доктор“, а именно:

1. Коларов, Р., Възможности за развитие на селските райони в североизточния район за планиране, Сборник доклади научна конференция „Географски аспекти на планирането и използването на територията в условията на глобални промени“, Вършец, България, 2016;

2. Коларов, Р., Институционалната структура на горското стопанство – важен фактор за неговото стратегическо и устойчиво управление, Сборник доклади „Предизвикателства пред аграрния бизнес и селските райони“, УНСС, София, с. 283-288;

3. Kolarov, R., Policy analysis and development models of forestry in Bulgaria. International Scientific Conference on „Trends in Regional Development and Security Management“ 2018 October 4-6 at the PSA - Ravda. UNWE, 202-209;

4. Коларов, Р., Значение на пътната инфраструктура като фактор за подобряване състоянието на горскостопанските предприятия, Сборник доклади от научно-практическа конференция „Икономиката на България – 30 години след началото на промените“, Свищов, 2019, (под печат);

Авторефератът отразява вярно и пълно съдържанието на дисертационния труд.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ:

Въз основа на научените и приложените, от докторанта г-н Руслан Великов Коларов, различни методи на изследване, правилно изведените експерименти, направените обобщения и изводи считам, че представеният дисертационен труд отговаря на изискванията на ЗРАСРБ и Правилника на Аграрния университет за неговото приложение, което ми дава основание да го оценя **ПОЛОЖИТЕЛНО**. В дисертацията открих оригинални, актуални и значими научно-приложни и приложни постижения, които представляват принос за развитието на управлението на горския сектор.

Считам, че актуалността на разглеждания проблем, теоретичното равнище на изследването, използваната методика за анализ, постигнатите резултати и приноси и тяхната практическа насоченост, ми дават основание да гласувам „За“ и да предложа на почитаемото Научно жури също да гласува положително и да присъди на г-н Руслан Великов Коларов образователната и научна степен “доктор” по научната специалност „Организация и управление на производството“.

Дата: 11.02.2020
гр. Пловдив

Изготвил становището:
(доц.д-р Петър Борисов)